

Nedenstående gennemgang af de enkelte forureningskilder og eventuelle foranstaltninger mod forurening er derfor baseret på foreløbige overvejelser i styrelsen.

3. Forurening i byområder og i det åbne land

Forureningsbelastningen af landjorden vil ofte tilnærmelsesvis kunne betragtes som enten en flade- eller en punktbelastning. Ved en fladebelastning forstås det tilfælde, at forureningsbelastningen pr. arealenhed er nær den samme over hele arealet. Ved en punktbelastning er det påvirkede overfladeareal meget lille i forhold til det samlede areal. Det forurenede grundvandsområde er imidlertid normalt større end det påvirkede overfladeareal, idet forureningen spreder sig fra forureningsstedet i grundvandsstrømmens retning. Ved mange tætliggende punktforureninger på overfladen vil disse kunne flyde sammen til en sammenhængende forurening af grundvandet inden for et større område. Dette vil typisk kunne ske med grundvandet under byområder. Det vil derfor være rimeligt at betragte forureningskilder i byområder under ét som en samlet gruppe og forureningskilder i det åbne land som en anden gruppe.

Forureningskilder i det åbne land er i hovedsagen:

- Gødningsanvendelse
- Pesticidanvendelse
- Affaldsdeponering
- Nedsivning og udsprøjtning af spildevand.

Forureningskilder i byområder er i hovedsagen:

- Industrigrunde
- Kloaksystemer.

Såvel i byområder som i det åbne land udgør olietanke og olierørledninger en forureningskilde.

Som anført er forureningskilderne i byområder tætliggende. På den anden side er de grundvandsressourcer, der kan rammes gennem denne forurening, af begrænset omfang. Undersøgelser af forureningskilder inden for et repræsentativt område på Fyn viser, at ca. 5 pct. af de samlede grundvandsressourcer er sårbare for forurening fra byområderne.

4. De enkelte forureningskilder

4.1. Gødningsanvendelse

I Miljøstyrelsens redegørelser fra 1983 og 1987 er der konstateret og undersøgt forholdelser af nitratindholdet i drikkevandet.

En sammenstilling af NPO-redegørelsens talmateriale viser et samlet kvælstoftab fra danske landområder på ca. 260.000 tons kvælstof pr. år. Der er enighed om, at talmaterialet er behæftet med usikkerhed, men størrelsesordenen er der ikke tvivl om. Af den samlede mængde strømmer ca. 40 pct. direkte af mod overfladevandet, mens ca. 60 pct. går mod grundvandet.

Såvel NPO-handlingsplanen som regeringens forslag til handlingsplan for vandmiljøet indeholder bestemmelser, der vil nedsætte grundvandets forurening med nitrat.

NPO-handlingsplanens bestemmelser om opbevaringskapacitet og udbringningstidspunkter for husdyrgødning skal tilstræbe, at gødningen udbringes på tidspunkter, hvor den kan nyttiggøres, således at nitraten optages i planterne og ikke siver mod grundvandet.

Blandt andet forslagene om efterafgrøder og markstyring, der er indeholdt i regeringens handlingsplan for vandmiljøet, kan, forudsat de effektueres, yderligere begrænse nitratudvaskningen fra markerne, og en væsentlig del af denne reduktion vil direkte komme grundvandet til gode. Det vil endda være sådan, at den største virkning vil vise sig netop i de områder, hvor nitratproblemerne i dag er størst.

Om de foreslåede foranstaltninger overalt er tilstrækkelige på langt sigt, er det ikke muligt at sige sikkert i dag. Hertil er det nødvendigt med forøget viden og overvågning. Derfor indeholder handlingsplanen også forslag om et overvågningssystem for grundvandet. Dette system indebærer en kombination af dataindsamling og anvendelse af modeller baseret på løbende overvågning af grundvand, kilder og drænsystemer.

4.2. Pesticidanvendelse

Der anvendes i Danmark ca. 7.500 tons kemiske bekæmpelsesmidler (pesticider) hvert år til bekæmpelse af ukrudt, plantesydomme og skadedyr.

Forbruget fordeler sig på følgende 5 grupper: